

■ **Emberek, sorsok, életérzés, múltidézés életképekkel**

A torna volt az életem

Beszélgetés Akulov Rudolfal, aki az ötvenes években neves szertornász volt, majd edzőként és tornatanérként tevékenykedett Nagyikindán

Sokan azt állítják a múlás és feledés emberi, míg a változás egy következmény. Halad a világunk, miközben oly sokat megváltoztat. Vele sodródnak el a felfogások, szokások, úgymint értékrendek része, míg kíméletlenül tör előre a világunk ura, a pénz. Meglehet az igazi anyagi világ már jóval előbb bekopogtatott hozzánk is, és nem most, míg a mindennapjainkért küzdünk. A napokban a kikindai Gerontológiai Központban jártam. Ebben az intézményben mindig szívélyesen fogadnak, akár a benntlakókról vagy az ott dolgozó személyzetről van szó. Ezúttal is a városunk múltja után kutattam.

Akulov Rudolf nevét immár a sportlegendák füzérében őrzik. Rudi, ahogyan őt mindenki hívta, a múlt század ötvenes éveiben mint tornász, majd tornatanár és edző vésődik városunk sporttörténelmébe. Akkoriban a sport még szeretetet, barátkozást, bajnokságot jelentett, de mindenek előtt fegyelmet. Az elért eredményeket pedig nem pénzzel mérték. A sportnak szelleme volt, melyet ápoltak és féltve őriztek.

Az Akulov család nem kikindai. Akulov Ivan az Októberi forradalom idejében hagyta el hazáját, Oroszországot és Szabadkán telepedett le. Itt ismerte meg a jövődöbéli feleségét is, ki cseh származású volt. Házasságukból hamarosan megszületett Rudi, aki magyar környezetben nőtt fel, így aztán senki sem mondaná, hogy nem magyar anyanyelvű. Beszélgetésünk tiszta magyar nyelven folyt:

- Hét éves koromban kezdtem el tornázni, a volt jugoszláv időben a Sokol Egyesületben. Mint diák már jó tornász voltam. A há-

maradni. A moziban dolgoztam könyvelőként huszonkét évig. A tornával pedig a szabad időmben foglalkoztam.

Könnyű volt ezt összehozni a munkával?

- Minden szabad időmet, délutánt és estét jóformán a Partizan termében töltöttem. Ott jöttünk össze, fiúk, lányok. Neveltem őket, vigyáztam rájuk. A torna volt az életem.

Ki tudna emelni egy eseményt, mely feledhetetlen a számára?

- A katonaság ideje alatt, 1946-ban Belgrádban voltam. Egy ottani tornaversenyen jó eredményt értem el, a katonák között a második helyet foglaltam el. Ez a számomra nagy

azt el. Mondtam is neki, amikor maguk be hozzák a pénzt ebbe a terembe, a tornászok készek, szét fog oszlani az osztály. Hogy miért? Tudtam, ha főiskolát végzett tornatanárok jönnek, meg fogják változtatni az addigi önkéntes társaságot. Ez egy idő múlva be is következett. Mi a gyerekektől nem kértünk semilyen tagsági díjat, ők szeretetből jöttek, önként.

Milyen véleménnyel van a mai sportolokról?

- Ma a gyerekekkel nem foglalkoznak. A gyerekeket össze kell szedni, hogy együtt játszanak, és akkor látszik ki a jobb. Azután le-

zunk, nem voltam tatona. Ott egy magyar tiszttel jöbän voltam. Az is tornász volt, így megengedte, hogy munkaidő alatt és utána tornázzunk. A német megszállás alatt is összejöttünk, a volt jugoszláv tornászok. Még Pesten is felléptünk a versenyen. Ott is jól jártunk. Aztán mikor visszajöttünk bezártak bennünket, mert nem viselkedtünk úgy, ahogy kell. A háború ideje alatt a torna nekem sokat segített. Kikindára 1948-ban jöttem. Akkoriban még az egyesületünket "Braća, Sredojev"-nek hívták, majd később a "Partizan" nevet kapta. Itt kezdődött a karrier, úgy, hogy felkaroltam Kikindán az ifjúságot is, meg a lányokat is vezettem 1953-ig. Versenyekre jártunk. Nagy sikercink voltak, jól tornáztunk.

Kik voltak az akkori legjobb tornászok és mára mennyien maradtak?

- Ma az összes tornászból még egy fiú van az élők sorában, a **Trifunović Branko**. Akkoriban **Boško Francuski**, **Đoko Brašovan**, **Dragan Kebul**, **Duško Vukić**, az üveges, **Dragan Radak**, **Duško Markus** voltak a legismertebb tornászok. A magyarok közül nem emlékszek, nem volt. Sajnálom, hogy nincs többé a Partizanban a tornász egyesület. Szétment az egész társaság.

Miért szerette meg a tornát?

- A tornát a fegyelem miatt szerettem meg. Én hét éves koromban kezdtem el tornázni, mint iskolás gyerek. Apám elvezetett egy csehhez, ahol egy szobában voltak a tornaszerek. Nála gyerekek is voltak. Láttam, olyan figyelmes volt mindenki, komoly és fegyelmezett, így valahogy én azt megszerettem. Olyan voltam aztán én is mikor vezettem a társaságot: komoly, fegyelmezett, de szerettem viccelni, játszani a gyerekekkel. Ők pedig nagyon szerettek. Még ma, itt is, a 86-ik évemben vagyok, és még szeretnek az emberek.

A torna tehát kitöltötte minden szabad idejét, ám mégsem cserélte fel foglalkozásnak. Alkalom erre többször adódott.

- Úgy volt, hogy alig volt egy pár tornász, de mikor megjelentem én, akkor összejöttek. Így volt az a gimnáziumban is a tornateremben. Egy ideig voltam tornatanár a Vuk Karadžić iskolában, de nem akartam tanárként

ket. Egyébként minden tornaszeren jó voltam, de úsztam, futottam, fociztam is. Minden sportban részt vettem.

De vajon hol tanult meg úszni? Erre beszélgetőtársam kacagva válaszol:

- Kint a bányán, a Tózánál! Ott jöttünk össze. A Partizanból ott minden május 2-án megfürdöttünk. Akár milyen idő volt, mi ösztörejöttünk, kimentünk és megfürdöttünk. Május elsején pedig a Kiserdőben tornáztunk. Akkor voltunk Csókán, Törökkanizsán,

Beodrán, Obecsén, mindenfelé vezettek. Hívtak Nagybecskerekre, hogy mutassuk meg, hogy tornázzunk. A kiskindaiak jó gyerekek voltak. Mivel magyarázható az, hogy akkoriban Kikindán olyan jó sportolók voltak?

- Kikindán mindig voltak jó sportolók. Olyan természetűek voltak. Például még ma is, hallom, egyes sportokban vannak jó egyéniségek, kiváló sportolók. Ma is vannak jó úszóink, a lányok európai válogatottak voltak. A röplabdások, kosárlabdázóink is jók. A Partizanban abban az időben nekünk meg volt a szabadtéri nyári terepünk. Este kivittük a tornaszereket és ott tornáztunk. A közönség körülvette a Partizan udvarát és kívülről nézett minket. Élveztek benne, hogy hogyan tornáztunk. 1952-ben nagy sportszemlélet rendeztünk kint a futballpályán. Nagy sikerünk volt. Szerettek, mondom, én meg vittem őket, mert én is nagyon szerettem a tornát. Például minden évben a iskolaszünetekben a tornatanárok eljártak hozzánk három hetes tanfolyamra. Mivel én voltam a legjobb tornász, nem csak elméletileg kellett megmagyarázni a gyakorlatokat, hanem azt meg kellett mutatni is. Miután meg tudtam mutatni és magyarázni a fiataloknak, úgy aztán ők is megszerették a tornát.

A családjából folytatta valaki a sportot?

- Nem. A fiam elment úszni, de mikor visszajött a katonaságból, akkor befejezte a sportot. **Hogyan és miért vett Ön mégis búcsút a sporttól?**

- Akkor sértődtem meg, mikor a Partizan egyesület elnöke azt mondta, hogy eztán nem fogok ingyen dolgozni, hanem majd 300 dinárt kapok minden tornaóra után. Előbb elutasítottam, mondván, hogy nem fogadom én

lük válogatni a csapatot! Azokból aztán folytatódjik az edzések által. De nem úgy, hogy a gyerekeket egyszerűen rákényszerítik, hogy kosárlabdát játszanak. De mit csináljunk, ez most így megy! A másik komoly probléma pedig a pénzben rejlik. Ma kereskednek a játékosokkal. Aki egy kicsit jobb, az mindjárt egy kicsit többet kap és elmegy a másik klubba. **Itt Rudi ismét kacagva teszi hozzá:**

Az nem sport!

Hány évet foglalkozott aktívan tornával?

- 34 évig, a 35-ikben hagytam abba.

Tudna kiemelni valamilyen külön díjat, amit kapott?

- 1952-ben Đoko Brašovannal és Njagrićyal kaptunk egy ezüstérmét a tornáért Kikindán. A Partizan csapatát többször díjazták, de én személyesen soha nem mentem előre. Ezt mindig visszautasítottam, nem fogadtam el. Soha nem építettem karriert magamnak, szerettem tornázni. Erre többször próbáltak ösztökélni, hogy Rudi, muszájnod! A gyerekeket, akik dolgoznak, azokat illeti a jutalom, nem engem. Én legalábbis úgy gondoltam, hogy nem az én érdemem az. Én azért voltam ott, hogy őket tanítsam. Ma viszont fordítva van, tiszta érékből akarnak menni. Csupán azt akarják, hogy kitűnjenek a társaságból. Később is hívtak, de nem mentem. Láttam, hogy mi folyik ott. Az életben később találkoztam sok gyerekekkel, akikből felnőtt ember lett. Ők is megállítottak és mesélték, hogy milyen szép volt, milyen jó volt. Mondom, az volt az életünk!

Szívéssen gondol vissza ezekre az időkre?

- Igen. A lányok közül is sokan férjhez mentek, most már családos anyák. Nekik azt mondom mikor találkozunk, ne nevezetek tanárotnaknak, hisz én nem vagyok többé már az. **Itt ismét szívből fakadó kacagás kíséri a szavait:**

- Sose szerettem a titulust. Nem! Én mindenkinek Rudi voltam.

Rudi pozitív kisugárzásától feltöltődve jöttem ki az Idősek otthonából. Nem túlzás, de mellette megváltozik a környezet, míg társai naponta új életkedvet önt. Mégis egy dolog nagyon bántott, Rudi pedig sajnálta, hogy nem mutathatott fényképeket az elmúlt évekről.

- Elvitték őket az unokáim. Azt mondták, ej deda, elvisszük, ez nekünk kell!

**Kép és szöveg:
István Márta**